COLUMN TANJA APPELS

Puzzel

Dat ik na zeventien jaar werken bij de jeugdbescherming geen volledig beeld had van alles wat er in de jeugdzorg wordt geboden, wist ik wel. Toch heb ik me de afgelopen maanden, sinds ik screener ben aan de toegangspoort van alle jeugdzorgvragen in mijn gemeente, vaak verbaasd over de diversiteit van hulpvragen en hoe deze ontstaan.

Mijn verbazing is het grootst over de hoeveelheid vragen over kinderen die vastlopen in het onderwijs. Kinderen die overprikkeld raken in overvolle klassen. Kinderen die overvraagd worden in de prestatiegerichte onderwijsomgeving. Kinderen die veel moeite hebben in de omgang met al die verschillende kinderen in de klas. Maar ook kinderen die ondervraagd lijken te worden. Scholen die niets liever willen dan al deze kinderen binnenboord houden, maar geen oplossingen vinden binnen hun school of samenwerkingsverband.

Ik had verwacht dat deze vragen binnen het onderwijs opgepakt zouden worden, aangezien Passend Onderwijs al sinds 2014 bestaat. Maar vaak hebben deze kinderen meer nodig dan de scholen kunnen bieden. Ze hebben zorg nodig. Zorg in de thuissituatie, zorg in hun sociale omgeving, zorg op de buitenschoolse opvang en ook zorg op school. De samenwerking én afstemming tussen scholen en zorg is dus heel belangrijk. Maar waar begint de jeugdhulp en eindigt de ondersteuning vanuit het onderwijs?

Concrete richtlijnen lijken er niet te zijn. Welke hulpvraag hoort bij jeugdzorg terecht te komen? Mijn organisatie en scholen hebben daar geregeld verschillende ideeën over, vooral over het aantal uren per week en voor welke duur. En wie moet die zorg dan bieden? Voor elk kind is het zoeken naar de juiste hulp een puzzel.

Als screener vind ik deze puzzel ingewikkeld en daardoor enorm tijdrovend. Tijd waarin het kind de noodzakelijke zorg nog niet krijgt. Ik verwonder me erover dat we deze tijd steeds weer moeten investeren. Dat moet toch anders kunnen? Onze organisatie begint na de zomer met een speciaal team om al deze vragen over onderwijs-zorgcombinaties op te pakken. Hopelijk komt daardoor de samenwerking en afstemming sneller tot stand. ●

te praten inzicht geeft in zijn handelen. In de straatcultuur zijn jongeren hiervoor niet gemotiveerd. Zoals ze in Rotterdam zeggen: “Je moet niet lopuh te lullen, maar lopuh te doen.”

Waarom weet jij zo goed wat ze nodig hebben?

‘Ik kom uit een rauwe cultuur. Uit een gezin met veel geweld, waartegen ik geen verweer had. Dus ging ik de straat op. Vanaf mijn twaalfde was ik voornamelijk buiten. Ik was hartstikke onzeker en beïnvloedbaar, waardoor ik in foute netwerken terecht kwam. Ik heb dingen gedaan waarvoor ik een flinke straf had kunnen krijgen, maar ik ben nooit gepakt. Ik heb aan den lijve ondervonden hoe hard het straatleven was en hoe moeilijk het was om eruit te komen. Die ervaring wil ik delen.’

Wat hielp jou destijds?

‘Ik kwam mensen tegen die in mij geloofden en me leerden dat je respect en waardering niet uit geld haalt. Docenten van school bijvoorbeeld en een goede hulpverlener. Zij begrepen mij, mijn leefwereld en snapten hoe het werkte op straat. Zij zagen dat ik gedreven was, een jongen met potentie. Ik maakte bijvoorbeeld nooit huiswerk, maar voerde wel het woord tijdens discussies. Zij spraken hun geloof in mij uit. Daarmee raakten ze mij en kregen ze me in beweging. Door het leven op straat wist ik wie authentiek was en wie een ingestudeerd praatje hield. Ik was gevoelig voor mensen die wat bereikt hadden in hun leven en charisma hadden. Ik zie dat nu ook bij straatjongeren. Zij zijn fan van de Turkse president Erdogan en de kickbokser Badr Hari.’

Jouw aanpak kost veel tijd. Hebben hulpverleners die wel?

‘Het is de vraag of het zoveel tijd kost. Ik ken genoeg jongeren die van de ene instelling naar de andere gaan. Dan kun je beter preventief veel tijd investeren in een aanpak die hout snijdt.’ ●

universiteitvandestraat.nl

Tanja Appels is screener bij Go! Voor Jeugd.